

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.
Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Kézdi-Vásárhely, 1901. december 29.

Vasárnap.

XX évfolyam. 103. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre 10 korona. Félévre 5 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fillér.
Egyes szám ára 10 fillér.

A lap szellemi részét illető közlemények, Vajna Károly szerkesztőhöz, az előfizetési és hirdetési pénzek ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájába küldendők.

Hirdetmények díja:

4 hasábos petitsorért, vagy annak helyéért 10 fillér.
Nyilttér sora 30 fillér.
A hirdetmények s nyiltterek díja előre fizetendő.

A közigazgatás rendezése.

Országszerte folynak a megyei tisztújítások. Az állami közigazgatás hívei azt reménylik, hogy ez lesz az utolsó megyei restauráció, mert az állami közigazgatást addig meg fogják csinálni a vármegyékben. Több mint tíz esztendeje annak, hogy az állami közigazgatás elvét törvénybe írták. Ezt azonban a mai napig keresztül nem vitték.

Széll Kálmán miniszterelnök, mint belügyminiszter, a képviselőházban decz. 18-ikán tüzetesen nyilatkozott a közigazgatásnak tervbe vett reformjáról. Kijelentette, hogy a kinevezési rendszer híve. Az állami közegekre akarja bízni a közigazgatási teendőket a megyékben.

Azon tíz év alatt, mióta az állami közigazgatást tervezik a megyékben, erősen megtisztultak a nézetek az állami adminisztráció felől. A gyakorlati élet tapasztalatai tanítottak meg bennünket arra, hogy a reformot helyesen mily irányba kell terelnünk.

A vármegye elvesztette régi jelentőségét már 1848-ban, midőn a központi parlamentáris rendszert és a központi felelős miniszteri kormányrendszert behozták. Azelőtt a vármegye szerves összefüggésben volt az országgyűléssel. A régi országgyűléseken minden nemes ember részt vehetett és ott üléssel, szavazattal bírt. Ez azonban később kivihetetlen lett, midőn a nemesek száma közel egy millióra felszaporodott. Ekkor kezdetben szokás utján, később törvény útján meg lőn határozva, hogy a nemesek a megyékben gyülekezzenek és a megyei közgyűlések kebeléből, külön-külön három-négy követet küldjenek az országgyűlésre. Az országgyűlés első táblája tehát tulnyomó részben a megyei közgyűlés köveiből nem pedig képviselőiből állott. És ez a megyei követ tartozott a megye által adott utasítást követni, különben a megye visszahívta és mást küldött helyette.

Ez a viszony azonban megszűnt az országgyűlés és a megye között, mivel most a megyéből független kerületek népképviselői alapon küldik a képviselőket, akik választóiktól teljesen függetlenül járnak el feladatukban, semmiféle utasításuk nincs. Ezen fejlődés következtében a megyei közgyűlések és a megyei törvényhatóság tisztán helyi érdekű hatóság lett. De a megyei adminisztráció feladatai is jelentékenyen megváltoztak. A bíróságok államosítása folytán megszűntek a megyei törvényszékek és a szolgabírói bíraskodás. Államosítottuk a tanügyet, a pénzügyi közigazgatást, a közmunka és

építési ügyet, a közegészségügyet, az állategészségügyet teljesen, a rendészetnek karhatalmi részét szintén teljesen, stb. stb. Most végül államosították a pénztár kezelését s a számvérvőséget.

De jóformán államosítva van már az egész közigazgatási hatáskör, melyet a vármegye végez, hisz mindezen ügyekben legfelső fokon a belügyminiszter határoz, és a megyei közegek csupán végrehajtói a központi hatalom akaratának. A törvény is úgy mondja, hogy a vármegyei törvényhatóság az ő vármegyei tisztviselőivel tulajdonképpen ügynöke, közvetítője az állami közigazgatásnak. Az egész megyei közigazgatási hatalomból nem maradt meg más, mint megyei tisztviselők választása. De tisztán csak a választása. Mert a miniszter teljesen szabadon, a saját belátása és felelőssége mellett felfüggesztheti, fegyelmi eljárás alá vonhatja a megyei tisztviselőt, s azt el is mozdíthatja állásából. Ime tehát megyei adminisztráció se nem megyei, se nem állami, egy olyan valami „mixtum compositum, amelynek nincs gazdája, de mindenki a parancsolója.

A megyei önkormányzat pedig oda-süllyedt, hogy az egész törvényhatóság a belügyminiszter gyámködése alá került és határozatai, valamint az évi költségvetése is csakis akkor hajtható végre, ha a belügyminiszter nyíltan vagy hallgatag jóváhagyta. Ez nem önkormányzat, hanem a függésnek egy igen szerencsétlen formája, melynek semmi értelme nincs. Az állami érdek teljesen nélkülözi a védelmet a megyei érdek sem talál istápolást, mert a törvényhatóságnak tulajdonképpen önrendelkezési joga nincs. A belügyminiszter rendelkezik a megyék erejével, pénzével, közegeivel. De meg van a keze kötve a belügyminiszternek abban, hogy nem maga válogatja ki a tisztviselőket és ki lehet téve annak, hogy a megyei közgyűlés megtagadja rendeleteinek végrehajtását s ezzel hosszú és kellemetlen huza-vona van egybekötve, s végre is az erősebb győz, és többnyire nem az, akinek igaza van. Ez a megyei önkormányzat, ez a megyei közigazgatás.

Szerencsés reformot csak úgy tudunk csinálni, ha az önkormányzattól elválasztjuk a közigazgatási teendőket. Ez a legújabb és Széll Kálmán által kinyilatkoztatott közigazgatási reform kiindulási pontja.

A törvényhatósági önkormányzatot igenis föntartjuk és fejlesztjük. A közgyűlési terem nyerje vissza régi magaslatos szerepkörét. Legyen fókusa a közszellem megnyilatkozásának, legyen a közügyek iránti érdeklődés tüzeinek ébresztő, fenntartó helye. A közigazgatás terén pedig

szerepe legyen az ellenőrzés. Ne maga közvetlen a saját közegeivel intézze a közügyeket, hanem ellenőrizze az állami közegek által végzett adminisztráció helyes vitelét. S ha e tekintetben hibát lát, megokolt panaszával forduljon az országgyűléshez, vagy a kormányhoz. A megyei önkormányzat valóban bírjon is szabad önrendelkezési joggal. Határozatai belügyminiszteri jóváhagyás nélkül hajtassanak végre. Szigorúan körvonalozni kell a kormány felügyeleti jogát, a törvényhatósági határozatokkal szemben. Hogy a belügyminiszter ne saját kénye-kedve szerint avatkozzék a vármegyék dolgaiba.

Mert egészséges közszellem csak szabad önkormányzati testületekben fejlődhetik ki. Különben a törvényhatósági bizottsági tagok vagy fölfelé vagy lefelé elvesztik függetlenségüket. Miként ma is vannak kormánypárti vármegyék, amelyek mindenben hódolnak a kormánypárt akaratának, és vannak vármegyék, a melyek többnyire helyi érdekű politikai csoportok képviselői és magánérdekek istápolói. Ez nem önkormányzat, ez szatírja az önkormányzatnak.

Üdvözljük a miniszterelnököt, mint belügyminisztert, hogy ily józan alapelvekre fektette a megyei önkormányzat reformját. Ő erős és független megyei közgyűlést akar. Az összes közigazgatási teendők végzését pedig szigorúan felelős fegyelmezett állami tisztviselői karra bizza. A megyéket meg akarja szabadítani azon terhes szolgálatoktól, a melyekkel ma is csak nagy kinnal birkózhatik meg. Viszont egy arra hivatott és feladatainak magaslatán álló állami tisztviselői kar sokkal gyorsabban és megbízhatóbban fogja végezni a közigazgatási teendőket. Üdvözljük a miniszterelnököt, hogy ezen reformot sietteti és kilátásba helyezte, hogy a felsorolt tizennégy reformjavaslatot gyors egymásutánban a képviselőház elé terjeszti.

R.

A közigazgatás egyszerűsítése. A hivatalos lap mai száma közli a miniszteriumnak terjedelmes rendeletét, a közigazgatási eljárás egyszerűsítéséről szóló 1901. XX. törvényeziknek a felebbezések egyszerűsítésére vonatkozó szakaszai végrehajtása tárgyában. Ezek a szakaszok 1902. évi január hónap 1 én életbe lépnek. A miniszterium rendeletéből a nagyközönséget érdeklő, következő rendelkezéseket emeljük ki: A jogorvoslatoknak a törvényben foglalt szabályozása — összhangban az egész törvény czéljával — lehető világosságra és egyszerűsége törekszik. E czél elérésének egyik eszköze a közigazgatási ügyekben használható jogorvoslatok szabatos, egymástól szigorúan elhatárolt megkülönböztetése.

tetése, továbbá a közigazgatási intézkedések fajainak megjelölésére következetes, határozott terminológiai megállapítása. Míg az eddigi törvények a felelősséget egyes neveket igen különböző elnevezések alatt említik, még pedig gyakran anélkül, hogy a különböző elnevezések jogosultsága igazolható és az általa megjelölt felelősségi alakoknak egymással szemben elfoglalt helye szabatosan meghatározható lenne, addig a most életbe lépő szabályozás a felelősséget három, egymástól elférő, sajátos nemet különböztet meg: a felelősséget, a felelősségi kérést és a felelősségi határozást. Felelősséggel lehet élni az elsőfokú és az elsőfokúval egybe nem hangzó másodfokú határozat ellen, felelősségi kérésnek van helye az elsőfokúval egybehangzó másodfokú határozat ellen, végül felelősségi határozat használható akkor, mikor az elsőfokú határozat a felelősséget vagy felelősségi kérést hivatalból visszautasította vagy az igazolásnak helyet nem adott. E három jogorvoslati eszközt nevezi a törvény közös névvel felelősségi eszköznek. Ezek mellé sorakozik rendkívüli jogorvoslati eszközként az újrafelvétel.

Uj miniszteri titkár. A belügyminisztérium ideiglenes vezetésével megbízott miniszterelnök Ebergényi Sándor dr. országgyűlési képviselőt a belügyminisztériumhoz miniszteri titkárrá nevezte ki. Az új miniszteri titkár, aki a brudbányai képviselői mandátumáról való lemondását már bejelentette a Ház elnökének, a minisztérium városi főosztályába osztották be.

A petíciók. A képviselői mandátumok ellen beadott petíciók közül eddig már háromat visszavontak és úgy halljuk, még többet vonnak vissza. Nem csodáljuk ezt, mert a Kuriában való bizakodásban sok oly petíciót adtak be, melynek vádjait nehéz lesz bizonyítani, már pedig a bizonyítási eljárás sok pénzbe kerül. Erre annak idején figyelmeztettük azokat kik meg gondolatlanul, az első felhevülés hatása alatt, szaladtak a Kuriához. Figyelmeztetésünket ismételtük: Még nem késő!

Kereskedőink szervezkedése.

Temérdek gazdasági bajaink közül sokat tulajdoníthatunk egy olyan szervezet hiányának, mely szervezkedés a míg egyrészt megóvta volna kereskedelmünk tekintélyét és akadályt szolgált volna ez osztály anyagi romlásának, másrészt érthetően nyilvánította volna a kereskedők állásfoglalását a most napirenden levő és messze kiható fontossággal bíró közigazgatási kérdésekkel szemben.

A régi és megszokott válasz ezen kijelentésre nyilván az, hogy hiszen a kereskedelmi kamarák és a fővárosban a kereskedelmi csarnok éppen azok az intézmények, melyek a kereskedők érdekében létesítettek és a melyek hivatva vannak ezen érdekeket kellően istápolni.

Hát arról bizony szó sincsen, mintha a kormány és a kereskedők már évtizedekkel ezelőtt szükségét nem látták volna a kereskedés szervezkedésének. A kamarai intézmény ennek az eredménye ugyan, mialatt azonban még korántsem mondtuk ki azt, hogy a kamarák meg is feleltek a rájuk bízott nagy feladatoknak.

Kereskedelmünk fejlődése, igaz, összeesik a kereskedelmi kamarák működésével, ez azonban mitsem bizonyít még. Legfeljebb állíthatjuk, hogy a kereskedelmi kamarák akkor, a mikor a kereskedelmi fejlődésnek misem állott útjában, mesterséges akadályokkal nem hátráltatták azt.

Érdeméről nem lehet szó. Ellenkezőleg, csak mulasztásokról beszélhetünk, ha látjuk, hogy a kereskedelem erkölcsi színvonalának emelése végett a kamarák soha erősebb akcióit nem indítottak.

Pedig ez igen fontos lett volna. Mert ha kiérezzük azt az elhidegülést, mely a kormány és a kereskedők közt állott be, senki sem tagadhatja, hogy ebben nagy része van annak, hogy a legutóbbi években felmerült panaszokkal szemben a kereskedők sohasem tudták a maguk erkölcsi igazságáról a kormányt meggyőzni. Nem tudták, pedig bizonyos, hogy a kereskedelem ellen felhozott panaszok 75%-a csak rágalom volt. Mert — és ez a németországi válság idején tűnt ki leginkább — kereskedelmünk az erkölcs és tisztesség dolgában versenyre kelhet Európá bármely kereskedelmével.

Hogy mennyire érzéke van a fejlődésre, vagy, hogy ennek előlése végett minő utakat választ, annak megírásába most nem becsátkozhatunk. Ezuttal csak az erkölcs és tisztességről van szó, mely kereskedelmi életünkben megvan, melyet az utóbbi években sokszor ketszégbe vontak s a melyet az ellentmondásokkal szemben a kamarák kellően méltatni elmulasztottak.

Nagy érdeklődéssel olvastuk tehát Matlekovits Sándornak a kereskedők szervezkedéséről megjelenő cikkei. A gazdasági élet testébe vágó kérdések ezek, melyek megvitatására kevesen vannak olyan nyira hivatva, mint a volt kereskedelmi államtitkár.

Sajnáljuk azonban, hogy Matlekovits elveivel az egész vonalon nem érthetünk egyet. Ő ugyanis a kereskedők erős szervezkedését óhajtja a már-már kormányképes agráriusokkal szemben. Am a mi szerény nézetünk szerint az agresszív szervezkedés nem volna előnyére kereskedelmünknek. Ne tömörüljen egyetlen gazdasági ág leszorítása céljából, hanem csak a végből, hogy fejlődve és emelkedve, kiküzdhesse a maguk igazát. Nem vetjük magunkat az agrárizmus karjaiba, de azt még sem tagadhatjuk meg tőle, hogy állítólagos kormányképességét céltudatos munka árán szerezte meg.

A szervezkedés és összetartás tekintetében sok tanulságot rejtögetnek magukban az agrár sikerek. Kár, hogy sikereik közepette megelégedtek a többi gazdasági ágakról, de ha a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara úgy dolgozott volna, mint az O. M. Gazdasági Egyesület s az ország többi kamarái

mint a vidéki gazdasági egyesületek, akkor az agráriusok aligha juthattak volna olyan előnyökhöz, melyek kárára voltak a kereskedelmnek.

Az összetartás és a szervezethez hiánya oka nagyrészt kereskedelmünk hanyatlásának.

A ba jaktuális, rajta segíteni kell. Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter eme bajoknak tudatában volt már akkor, a mikor kilátásba helyezte a kamarai intézmény reformját. Akkor megijedtünk eme kijelentéstől, most azonban kezdjük belátni annak el nem maradható szükségességét.

B.

Vármegyei tisztújítások az erdélyi részekben.

Csik megyében december 23-án a következők alakították meg a vármegye tisztikarát:

Alispán: Beeze Antal, főjegyző: Mihály Ferencz, tiszti ügyész: Dr. Boeskor Béla, árvaszéki elnök: Bőthi Endre, ülnökök: Kovács Antal és Birtha József, aljegyzők: Szántó József, Beeze Imre és Csizsér Imre, nevelési alappályázatos: Cziko János, ellenőr: Bodó József, gazdasági: Ferenczi István, főszolgabírók: Fejér Sándor, a esikszereai, Bogády Gyula a tölgyesi, Bartalis Agósti a esikszentmártoni Dr. Lázár János a gyergyói járásokban.

A havasi javak igazgatója: Dr. Lázár Menyhért országgyűlési képviselő lett; szolgabírók pedig: Szász Lajos Veress Lajos, Lázár Miklós, Sándor Gyula, Zakariás Lukács és Dr. Márton László.

A választás egyhangulag történt; szavazás csupán a tölgyesi főszolgabírói, s a havasi javak igazgatói állására s a 6-ik szolgabírói állásra történt.

A közönséghez.

Az új év közeledtével előfizetésre hívjuk föl a t. közönséget s általában a székelység barátjait.

Két évtizede már, hogy lapunk a város, vidéke s az egész Székelyföld érdekeit szerény eszközökkel, de becsületes igyekezettel szolgálni igyekszik, a közönségnek, hova tovább mind fokozottabb érdeklődése, támogatása mellett. S hogy különösen a már nemsokára elmuló esztendőben az addiginál jóval nagyobb mértékben fordult lapunk felé a közönség szíves figyelve, pártfogása, azt a székelység mind súlyosabbá váló helyzete iránti érdeklő-

T Á R C Z A.

Czinkórság.

Ugy indultunk neki ennek az új századnak, mintha minden erőnkkel a demokrácia diadalra jutását akarnék előmozdítani. Ha azok a remények mind valóságra válnának, amiket a demokratikus áramlat legújabbkori látszólagos kiterjedése keltett: akkor a huszadik századot valószínűleg a demokrácia századának neveznék unokáink, valamint a francia forradalmat közvetlenül megelőző kort az arisztokratikus hajlandóságok korának tartjuk mi, maiak.

De, ámbár nem lehet tagadni, hogy az embereket egymástól születési rang szerint elválasztó bástyafalak kissé csakugyan megrongálódtak a demokrácia terjeszkedését még távolról sem lehet olyan erősnek tartanunk, hogy a társadalom képét már a közel jövőben az igazi egyenlőség elvei szerint tudná átalakítani.

Betegesen ragaszkodnak az emberek ma is mindenhez, ami által valamelyes rangbeli, tehát az igazi őszinte demokrácia alapelveivel ellentéző, — megkülönböztetésben lehet részek. Akinek akár a

születése, akár a társadalomban kivívott állása jogot ad czimre vagy kiváltságra: az azt féltékenyen őrzi. — Nyilvánvaló a közönség zömének folytonos törekvése arra, hogy a kiváltságosok közé emelkedjék.

Innen van azután az állandó anomália, hogy amíg egyrészt tele van a világ a demokrácia dicsőítésével, másrészt számba sem vehetően csokely azok száma, akik egyéni áldozatokat akarnak és tudnak is hozni a demokráciának; akik tudnivaló hajlandók még privilégiumokról lemondani, de olyanokról, amelyek valósággal az övék, amik elhagyása tehát áldozatnak tekinthető.

A polgári emberek, még az okosoknak híressétek is, emésztően hordják magokban a többé-kevésbé titokt vágyat, hogy vajha nemességet kaphatnának. Komoly munkával foglalkozó s ebből az okból érdemes férfiak boldogan ösmerik el életük legszebb sikerét, ha végre valahára a királyi tanácsosi címet rányomathatják névjegyükre. A barót, a grófot, — a mágnást — ma is a legtöbb ember elfogultan és irigykedve nézi; önmagát szerény polgári mivoltának érzetében a szíve fenekén Jesajnálván. Kiszolgált hivatalnokok, akiket már előrehaladott koruknál fogva is a bölcsesség olajával megkenekedett férfiaknak lehetne tartanunk: buskomorságba esnek, ha nyugdíjaztatásuk czíme és nélkül

történik. Az őrnagy, ha nyugalmába vonul, az alezredes s égi czimért eseng. A miniszteri osztálytanács s pedig hasonló esetben a nagyságos czimból erőnek erejével a méltóságosba próbál emelkedni, mint czimzetes miniszteri tanácsos.

Mire jó mindez? Egyébre bizony nem, mint hogy a társadalmi megkülönböztetések ereje fentartassék. Így vesztí komoly hitelt a demokrácia érdekében hangoztatott lármá. S így győződünk meg arról, hogy az emberek nagy többsége csak felfelé demokratikus ellenben telistele van vágygal arra, hogy maga alá sülyeszzen minél több halandót, akivel szemben aztán arisztokrata lehessen s megmutathassa a foga fehéret.

A képviselőházban egy honatya nemzeti uraknak szólította kollegáit, akik közt persze szép számmal voltak méltóságosak, és ekszezzelleneziások.

Ezt a szokatlan izű, bár teljesen magyaros megszólítást nagy derűtség követte. A nagyságos képviselő urak fölöttébb komikusnak tartották a gondolatot, hogy nekik az legyen a czimök, ami Kutásó Nagy Péter uramnak, akit jómódú nadrágos-paraszt-gazda és nem ember lévén, nem illik kenedzni.

A megszólítás kis komikuma — szó sincs róla — csúszhat mosolyt az ember szájára. De próbálja

désen kívül azoknak kell tulajdonitanunk, akik szellemi közreműködésükkel lapunkat s ezáltal a székelügyet kitüntetni kegyeskedtek.

Fővárosi s vidéki írók legkiválóbbjai jöttek ez évben szíves támogatására lapunknak s birjuk mindnyájának ígérését, hogy jövőre is hazafias készséggel fogják támogatni lapunkat.

Magunk részéről az új évben is törekedni fogunk, hogy a „Székelyföld“ kedvesen látott vendége legyen városunk s vidéke, olvasó közönségének s a székelység barátjainak. Napirenden fogjuk tartani a *székel kérdést* s úgy hivatalos, mint társadalmi uton való megoldását ezután is sürgetni igyekszünk.

Mint a szabadelvű párt organuma, *tán toríthatatlan hívei leszünk a szabadelvű eszméknek* jövőben is s azok diadalra uttatása, népszerűsítése egyik főfeladatunk, lesz.

Am mindezt csak úgy tehetjük, ha a t. közönség is szíves áldozatát meghozni nem sajnálja. Kérjük, fizessenek elő lapunkra minél többen s kegyeskedjenek ismerőseiket is hasonlóra buzdítani. Mi, ígérjük, igyekezni fogunk a fokozódó párt fogásra méltóvá tenni magunkat.

Lapunk előfizetési díja jövőre is marad a régi.

Negyedévre 2 K. 50 f.
Félévre 5 K.
Egész évre 10 K.

Hazafias tisztelettel

Kézdivásárhelyen, 1901. decz. 10.

A „Székelyföld“
szerkesztősége és kiadóhivatala.

NAPI HIREK.

— **Kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi min. miniszter kézdivásárhelyi Ifj. Szotyori Sámuel számgyakornokot vallás- és közokt.- ügyi miniszteriumhoz kinevezteszámíttatá. Gratulálunk.

— **Ügyvéd vizsgáló bizottság.** A m. kir. igazságügyi miniszter a Marosvásárhelytől

működő ügyvédvizsgáló bizottság elnökévé: Kosszka Géza marosvásárhelyi kir. ítélőtáblai tanácselnököt, helyettes elnökévé: Todorffy Domokos ottani kir. táblai bírót, tagjaivá pedig: Avedik Simon, Dobai Albert, Hatfaludy István, Dr. Illyés Lőrincz, Jakab Rudolf, Nagy Elek, Phleps Ferencz, Szabó Dénes kir. ítélőtáblai bírákat, Bodó Sándor, kir. törvényszéki elnököt és Posoni Gábor kir. ítélőtáblai elnöki titkárt nevezte ki.

— **Áthelyezések.** A m. kir. honvédelmi miniszter a cs. és kir. közös hadsereg tartalékából az 1901. decz. 31-ével a magyar kir. honvédség tartalékába áthelyezte: kézdivásárhelyi Dr. Szóts Mózest segédorvost a 23. sz. tábori vadász zászlóaljtól a marosvásárhelyi 22. honvédegyezred tartalékába; Dr. Hámszky Oszkárt segédorvoshelyettest az 52. gy. ezredtől, Dr. Imreh Domokos segédorvoshelyettest a 35. hadosztály t.-től a braszói 24. honvéd gy. ezredhez, Dr. Péterfi István segédorvoshelyettest a 4. hadtesttől a marosvásárhelyi 22. honv. gyalog ezredhez; továbbá kézdivásárhelyi Kovács Tivadar gyógyszerész gyakornokot a 22. sz. helyőrségi kórháztól és kézdivásárhelyi Szele Béla gyógyszerész gyakornokot a 21. sz. helyőrségi kórháztól a m. kir. honvédség tartalékába.

— **Esküvő.** Bernáld György alesernátoni földbirtokos decz. 26-án tartotta esküvőjét Altörjén Kuthy Berta kisasszonnyal, néhai Kuthy Albert diésszentmártoni ügyvéd kedves leányával. Az esküvő Bernáld Elek torjai birtokosnál, a menyasszony nagyatyjánál folyt le fényes násznép jelenlétében. Sok szerenese kíséri a szép frigyét.

— **A „Székely Társaság“ kézdivásárhelyen** múlt szombaton délután 5 órakor tartotta 7 ik összejövetelét a „Korona“ vendéglő emeleti helyiségében. Az elnöki bejelentések körül megemlítettük, hogy a belügyminiszter 129 034. szám alatti rendeletével a Társaság alapszabályait a bemutatási záradékkal ellátta és jóváhagyta. A Társaság ennek alapján az összejövetelen megtartotta alakuló ülését. Titkos szavazással megválasztották: Ince István mérnök elnökké, Dr. Bánffy Zsigmond ügyvéd alelnökké, Kiss Jenő polg. iskolai rajztanár titkárrá, Kádár Béla szolgabírói irnok másodtitkárrá, Dr. Vargha Béla ügyvéd gazdává. A Társaság kiegészítését is ezéba vette az ülés. A t. g. ajánlatára társadalmunk tagjai közül 24-et fognak a következő összejövetelre meghívni, kiknek így módjukban lesz megismerkedni a Társaság céljaival, működésével azután felvételük iránt nyilatkozni.

— **Egy derék pap halála.** A kézdivásárhelyi római kath. esperes kerületi papságot érzékeny veszteség érte. Egyik buzgó tagja, a zajtalan esendben de áldásos sikerrel munkálkodott Bálint Ignác esztelenki plebános, folyó hó 24-én egy havi szenvedés után jobblétre szenderült. Híveinek s paptár-

sainak nagy részvéte között helyezték örök nyugalomra karácsony imasodnapján. Nyugodjék békében.

— **Eljegyzés.** Kézdivásárhelyi Kovács Gyula, pákei áll. isk. tanító karácsony másodnapján tartotta eljegyzését Nagy-Enyeden Jakab Erzsikével, Jakab Ferencz ottani készruha kereskedő kedves leányával. Szerenese kíséri nemsokára megkötendő frigyüket.

— **Karácsonyfa-ünnepély.** A háromszék-megyei „Erzsébet“ árvaleány nevelő intézetben december 24-én este 5 órakor, szép közönség jelenlétében folyt le a karácsonyfa-ünnepély. Az árvák közül többen alkalmi verseket szavaltak, majd karénekeket edtak elő s közben Koch Sándor főgymn. tanár és áldozópap szívehszóló beszédben méltatta a karácsony jelentőségét. Végezetül Baló László polg. isk. igazgató intézett az árvákhoz rövid beszédet, a jöltevők iránti hálára, tiszteletre buzdítván őket. A közönség moghatottan távozott az ünnepélyről.

— **Szilveszternapi estély.** A „Kézdivásárhelyi Kereskedő-Ifjak Társulata“ saját helyiségeiben 1901. december 31-én este fél 9 órától kezdve 1902. január 1-éig könyvtára javára nagyszabású programmal, evéssel, ivással, társas játékokkal és három szenzációs meglepetéssel összekötött házas Szilveszter estélyt rendez. Belépti díj: 1 korona ezért kap mindenki egy teát süteménnyel, fagyaltot hideg vízzel. A kedélyesnek ígérkező estélyt ajánljuk a közönség szíves figyelmébe.

— **Vasutasok mulatsága.** A „Brassói Vasuti Olvasókör“ zászló alapja javára 1902. január hó 11-én az „Orient“ szálló nagytermében zártkörű táncestélyt rendez.

— **A levelezőlapok és postautalványok megdrágulása.** Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter rendeletét adott ki, mely szerint a minisztertanács határozata alapján január 11-től kezdve a levelezőlapok árát belföldi forgalomban négy fillér helyett öt fillérben, a postautalvány őrlelapokat belföldi forgalomban egy fillér helyett két fillérben állapítja meg.

— **Ingyenes újévi ajándék.** Hát ez bizony egy kissé furesen bangzik a mai pénzhiányos világban. Pedig igaz! A „Pesti Napló“ Magyarország e loqrégibb és loqrégibb napilapja kedvezkedik vele előfizetőinek. Áll pedig ez az ajándék egy értékes kötetű és gyönyörű díszműből, a „Költők Albuma“ból, amely közel félszáz költő műveiből közel válogatott szemelvényeket, költészetünk gyöngyeit, lelki gyönyörűségét minden művelt magyar embernek. A díszmű, mely először a Lampel Róbert es. és kir. udvari könyvkereskedésének kiadásában (56 korona bolti áron) jelent meg s amelyet dr. Radó Antal, a Kisfaludy-Társaság tagja szerkesztett, a „Pesti Napló“ ez új kiadásában a tavalyi Himfy Albumnál jóval nagyobb formában, gazdagon illusztrálva és rendkívül díszes, jelentékeny bővített kiadásában fog megjelenni. A Költők Albumát a Pesti Napló új kvartkiadásában minden állandó előfizető újévi ajándékkul megkapja. És megkapja díjtalanul az is, aki ez év bármely napjától egy félévre megszakiítás nélkül fizet elő a „Pesti Napló“-ra.

— **Köszönet-nyilvánítás.** Lelki megnyugvással és örömmel hozom nyilvánosságra, hogy a szegény gyermekek felruházása céljából közölt felhívásom, illetőleg kérésem szíves meghallgatásra talált s midőn ezért hálás köszönetet nyilvánítok a jólelkű, nemes szívű adakozóknak, egyidejűleg nyugtatványozom, hogy jelzett célra átvettem: Nagys. Benke Gyula orsz. gy. képviselő úrtól 40 K. Ifj. Tóth Istvánné Ó nagyságától 4 K. Tóth Lajos úrtól 2 K. Tisz. Szabó Jenő úrtól 5 K. Ráduly Ferencz lakatos úrtól 2 K. N. N.-től 4 K. Összesen: 57 K. Mivel 22 szegény tanulót ez összegből felruházni nem lehet, még mindig biztat a remény, hogy a szentlelkű erejének működése hatni fog még azoknál, kiknek Isten módot adott a jó szívet megnyilatkoztatására, de a kik talán e kéréséről mind ez ideig nem értesültek. Kézdivásárhely, 1901. decz. 27-én. M. Szé. ely János áll. el. isk. igazgató.

M. H.

Felölös szerkesztő: Vajna Károly.

Kiadó laptulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

Hirdetések.

!Első kézdivásárhelyi!

okl. építési vállalkozó.

Elvállal tervezések, költségvetések szakszerű készítését mindennemű **stylban** a legizlősebb kivitelben, minden épített tulajdonos saját izlésére: üzleti lakóházak, gazdasági épületek, kerti lakások, kut, hid, gát, ut, átvezetők, javítási, átalakítási munkálatokat, nedves lakások és pinczék szárazzá tételét, teljesen szagtalan ürszékek berendezését, beton burkolatokat, a legjobb és legolcsóbb kivitelben helyben és vidéken; jelen ideig itt helyben egy pár év óta a piacon emelkedett új házak saját műveim, mindezek tanúsítják jó és olcsó munkáimat, s több vidéki munkát végeztem a legjobb sikerekkel, melyről dicsőítő okmányokkal szolgálók; eddigi munkáidomnak ezen hálás köszönettel vagyok és ezutánra is kérem szíves pártfogását a nagyérdemű építető közönségnek.

Továbbá ajánlom legkitűnőbb építési anyagjaimat, pl. stuccatur nádfonat, elszigetelő aszfaltlemez, tűzmentes tetőfedőlemez, a legnagyobb köterejű román és portland cement, oltott s oltatlan més, fűrészen vágott tetőlemez, nedves falak szárazzá tételére vízmentes aszfalt, brassói Schmidt-féle lagozott cserép nem drágább a közönséges cserépnél s mégis sokkal biztosabb még a szél sem fu keresztül rajta, a legolcsóbb külföldi cserép és porcellán kályhák stb. stb. építési anyagok bármely időben megtekinthetők s jutányos árak mellett kaphatók

Levelezésekre díjtalanul válasz adatik, szíves pártfogást kérve a nagyérdemű közönségtől úgy építésekre, mint anyagok beszerzésére vagyok,

kiváló tisztelettel:

Nagymihály Sándor,

okl. ép. vállalkozó. (Szénpiacz.)

(166. 7—0.)

Ritka alkalom

kiváló magyar műveknek rendkívül leszállított áron való beszerzésére!

RÁTH MÓR

köz tudomás szerint több mint négy évtizeden át száz és száz olc művel gazdagította irodalmunkat, melyekről a jó öreg Toldy Ferencz irodalmi kézikönyvében azt írja, hogy azok

irodalomtörténetünk legfényesebb lapjain vannak megőrizve!

A kiadó az aggkor árnyai nyugalomra és arra intik, hogy kiadó tevékenységét immár az elkerülhetetlen aktuális és folytatlagos művekre szorítsa. Elhatározta tehát kiadásai készleteinek tetemes és többnyire valóban elévültlen becsű részét tetemesen leszállított áron ajánlani fel a művelt könyvbarátoknak, kulturális, nép más nyilvános könyvtáraknak, kaszinóknak, önképzőkörnek stb. — Ezen művek jegyzéke, mely a mai irodalmi tulprodúctió és hajsza áramlatában is méltó a könyvbarátok figyelmére és mely számos ünnepi ajándékokra alkalmas értékes műveket — első kiadásokban és oly fényes díszkészekben,

aminők a könyvpiazzra sohasem jutottak — is tartalmaz, komoly reflexióknak bérmentve rendelkezésre áll.

Ez alkalommal ajánlom a közönség pártfogására

könyvkereskedésemet

is, **1857-ben** az abszolutizmus legmelyet sötétebb germanizáló éveiben annyi veszély és üldözés között, mint magyar nyelvű, de világ-irodalmi tüzetet alapítottam. Ezen ütletem állandó szállítója a nagy országos központi és számos vidéki könyvtárak, és az ország minden osztályú inte ligneccizájának jóakaratóival, bizalmával sőt barátságával folyton dícselkedhetik.

Sok évi sárvéles viszony Páris, London, Róma, Németország, úgy fővárosunk egelőkölőbb kiadóival, képezzé teszi könyvkereskedésemet a mai nagy concurentiával is megküzdni, ide érve a bel- és külföldi antiquariásokat is, ilykép jó lélekkel biztosíthatom a t. közönséget, hogy minden irodalmi megbízás a legszolidabban, legutány-sabban és a legszigorubb lelkiismeretességgel intéztetik el!

RÁTH MÓR, Budapest, Haas-palota.

A közeledő karácsonyi és ujévi ünnepek alkalmából szerencsés vagyok a nagyérdemű helybeli és vidéki közönség szíves figyelmét ajándékoknak, meglepetéseknek nagyon alkalmas

Porcellán, játékszer és diszműáruüzletemre

felhívni. Üzletemben mindennemű üveg, porcellán, ételes, kávés és theás készletek; kőedény, tűkör, aranylécz képkereteknek, konyha berendezési ezikkek, asztali és függő lámpák nagyválasztékban kaphatók.

Továbbá ajándékoknak nagyon alkalmas emlékönyvek, képes levelezőlap és arezkép-albumok asztali álló naptárok, mindennemű bőr, aluminum, alpacca és kínai-ezüst dohányos készletek, zsebkések, sétatálcák stb. stb. nagyválasztékban olcsó árak mellett állanak a nagyérdemű közönség rendelkezésére.

Üzletem szíves megtekintését becses pártfogását kérve, vagyok

Kiváló tisztelettel:

Jancsó Gyula,

kereskedő.

(184. 0—8)

Csakis legujabb divatu cikkek.

BITTÓ REZSŐ

elsőrendű uridivat, kalap, cipők és fehérnemű különlegességek üzlete
KOLOZSVÁR, Mátyás-királytér 12.

Ajánlja dus választékban raktáron lévő cikkeit, u. m.: ingek, a legjobb franczia szabás szerint, gallérok, kélzélők, zsebkendők, lábravalók, harisnyák, valamint valódi Jäger-féle alsó ruhák.

Legdivatosabb nyakkendők, mindennemű keztyűk, esőernyők, sárczipők, sétatökök, utazó cikkek, kocsi-takarók és plaidek, legfinomabb szappanok, illat- és pipereszerek.

Belföldi, angol és olasz kalapok, cylinderek és legjobb szabásu, kézzel varott cipők, elsőrendű budapesti cipész mestertől.

Vadász, kerékpár és sportozikkek.

Szolid kiszolgálás! Szabott ár!

Vidéki, megrendelések pontosan teljesíttetnek.

Árjegyzék ingyen es bérmentve.
189. 3—10.

Csakis legujabb divatu cikkek.

Hirdetések olcsó áron felvételnek e lap kiadóhivatalában.

Két fiu

jó családból való felvétetik; egyik nyomdász, a másik könyvkötő tanulónak Ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájában.

Ny. ifj. Jancsó M.-nél Kézdi-Vásárhelyt.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - B.C. Cluj-Napoca.